

ABC

NOWINY CODZIENNE

Nr. 77 A

Rok XIV

WARSZAWA

WTOREK

14 marca

1939 R.

Cena 10 Gr.

W

„NIE MOŻNA KRZEWIC
WIELKIEJ IDEI W ATMO-
SPHERZE, KTÓRA NIE JEST
ANI MROZEM, ANI UPAŁEM.
ALE KWASZENIEM SIĘ
GNICIEM ZIEMI, POWIET-
RZA I DUSZ LUDZKICH”.

Jan Popławski
„Wielkie i małe idee”

Młodzież poświęci wszystko dla Polski

Poeści niech piszą o B. B.

Sen. Rembieniński w obronie młodzieży

W Senacie toczyła się w poniedziałek dyskusja nad budżetem Min. Oświaty. Wywołała ona duże zainteresowanie zarówno wśród senatorów, jak i publiczności składającej się przeważnie z młodzieży uniwersyteckiej, która uważała przysłuchiwała się obra dom.

Po referacie sen. Dobaczewskiego pierwszy zabrał głos sen. Zarzycki, który odparł stawiane mu zarzuty, a równocześnie atakował młodzież za ostatnie wypadki na terenie lwowskim.

Następnie przemawiał sen. Rembieniński: W tej dyskusji raz po raz słyszymy utyskiwania na młodzież. Ja bym pragnął zająć podstawę odwrótną i zastanowić się nie nad tym co młodzież robi z nami, lecz co my robimy z młodzieżą.

Pierwszym błędem, który popełniamy jest aktualizacja wychowania objawiająca się w programach szkolnych i w tematach nauczania. Za wiele mówimy w szkole o Polsce współczesnej, a za mało o Polsce wiecznej. W programie gimnazjalnym w literaturze staropolskiej poświęca się trochę miejsca w klasie 2 i zaleca się lekturę jednego fragmentu Reja, jednej pieśni Kochanowskiego, jednej fraszki i fragmentu z Sobótki, a potem fragmentu z jednego Kazania Skargi. W ten sposób można tylko skromnie opowiadać literaturę Złotego Wieku w oczach ucznia.

BANDROWSKI ZWYCIĘZA SIENKIEWICZA

A teraz jeżeli chodzi o literaturę współczesną rola Sienkiewicza jest jeszcze dość skromna. Obowiązkowo czyta się nowelę „Janko Muzykant” i „Bartek Zwycięzca”, natomiast Sieroszewskiego obowiązuje trzy dłuższe dzieła w całości a Kadena „Trzy Wyprawy”. Nauczyciele skarżą się, że młodzież nie rozumie tych utworów. Chocobyśmy nawet przyjęli, że celem nauki literatury jest poznanie przede wszystkim twórczości Sieroszewskiego i Kadena, to choćby dla lepszego podmalowania tła należałoby poznać także innych autorów.

OZON W POEZJI

Niedawno w Sejmie p. Dąbrowski wyraził żal, że Polska Akademia Literatury i polska poezja za mało opiewa O. Z. N. Zbyt cennie pozytywną rolę O. Z. N. N. abym miał podtrzymywać ten po-

stulat. Pamiętajmy, że jak za Schillerem powtórzył Mickiewicz, „co mażyć w pieśni musi umrzeć w życiu”. Niech poeci nie piszą o O. Z. N. niech już piszą o B. B. W. R.

Gazeta staje się jedną z głównych pomocy naukowych i tak samo mały rocznik statystyczny.

ŚWITALSKI, A TACYT

Byłem kiedyś u przyjaciela i wpada jego córka. Zwraca się do mnie: Panie redaktorze mam właśnie pisać referat do szkoły, kiedy był gabinet Świtalskiego? (wesołość). Jeżeli się mówi, że wychowankowie szkoły klasycznej byli lepsi, to zawdzięczać to należy nie tylko gimnastyce umysłowej, jaką powoduje nauka łaciny i greki, ale i temu, że także tematycznie tamta szkoła dawała wyjscie w świat szerszy i zekniczenie z tym, co jest wieczne. U Tacyta i Liwiusza nie czytamy o gabinecie Świtalskiego. Współczesność wpada wszędzie w umysł, krzyczy przez radio i woła z łamów gazet. Trzeba, żeby gdzieś było jakieś oderwanie i po znanie rzeczy trwałszych.

Skutkiem tej aktualności jest także rozpolitykowanie młodzieży. Wynikiem nauki jest wprawda w aktualne przemówienia i odczyty okolicznościowe. Byłem raz na pewnej uroczystości szkoły powszechnej na Kresach. Przyjechał starosta i 10-letni uczeń cieniutki głosem zaczyna przemówienie: Panie starosto, my młodzież szkolna ślubujemy, że na odcinku szkoły będziemy podciągali Polskę wzwyż!

KOMPROMISOWOŚĆ STARSZYCH

A w dodatku my starsi nie imponujemy młodzieży wskutek braku energii i wskutek naszej kompromisowości. Np. palaca jest na wyższych uczelniach kwestia żydowska. Wszyscy jesteśmy zgodni co do tego, że nie jest dla Polski potrzebne, aby miała więcej adwokatów - żydów, lekarzy - żydów i nauczycieli - żydów. Jesteśmy katolikami w olbrzymiej większości, a synod prowincjonalny w Częstochowie postawił jako obowiązek nie dopuszczanie do łączenia młodzieży polskiej z żydowską w jednej szkole. Mimo to nic nie robimy. Tu nie ma co mówić o numerus clausus, tu musi być numerus nullus, nie dopuszczanie młodzieży żydowskiej do polskich uniwersytetów. Sprawiedliwość wymaga,

aby i żydzi mieli jakąś wyższą uczelnię. Więc proponuję proste wyjście: uznamy Wolną Wszechnicę Polską za szkołę żydowską. To nie będzie skok rewolucyjny i nie trzeba by wielkich zmian w składzie osobowym. Jeżeli po wojnie światowej Grecy i Turcy wykonali milionowe przeniesienie lud-

ności, to chyba i dla naszego pokolenia nie będzie to trud zbyt gigantyczny, aby tę sprawę jakoś rozwiązać.

Jeżeli uwzględnimy obiektywnie warunki, jakie istnieją nie tylko w Polsce, ale i w innych krajach, to powinniśmy dziękować Bogu, że nasza młodzież jest jeszcze taka, jaka jest. Tak żywiołowo patriotyczna, tak instynktowo odczuwająca wszelkie niebezpieczeństwa dla narodu i tak szczerze religijna. Możemy być spokojni, że ilekroć zajdzie potrzeba, przeleje ona zawsze ostatnią kroplę krwi i poświęci wszystko za całość i niepodległość Polski, za jej honor i wielkość.

PARYŻ, 13. 8. (Korespondencja własna). Sprawa, która wywołuje dzisiaj największe poruszenie w Paryżu jest bezwzględ-

Daladier

nie sprawa wyboru nowego prezydenta Francji.

Wybory odbędą się co prawda dopiero 5 kwietnia, nie mniej posiadają one tak doniosłe znaczenie w dzisiejszej sytuacji politycznej, że już teraz stanowią one zasadniczy ośrodek zainteresowań politycznych.

„DALADIER OCALI DZIBUTTI”

Wśród kandydatów na nowego

Daladier chce ocalić Dżibutti

Kandydaci na prezydenta Francji

Wybór 5-go kwietnia

prezydenta Francji wysuwa się na czoło obecny premier rządu Daladier. Daladier szeregiem energicznych posunięć w dziedzinie polityki zagranicznej, gospodarczej i robotniczej zyskał sobie bardzo wielu zwolenników. Czasy dzisiejsze wymagają polityki energicznej i dlatego każdy, kto taką politykę będzie prowadził, może liczyć na sympatię dużej części społeczeństwa.

Daladier zdaje sobie z tego sprawę i, na razie nieoficjalnie, nie mniej jak się zdaje godzi się z wysunięciem swej kandydatury na prezydenta. By zyskać sobie większą popularność w szerokich masach, Daladier stworzył slogan „Daladier chce ocalić Dżibutti”. Tym sloganem chce zaojować szerokie masy.

W rzeczywistości, jeśli by kandydatura Daladiera została rzeczywiście postawiona, przeciwni mu będą głosowali bezwzględnie komuniści, ale duża część dyktatorów i umiarkowanych oświadczy się na pewno za nim, poprą go, socjaliści, gdyż wolą go na stanowisku prezydenta niż premiera i chcą go wreszcie odstawić na drogę, która prowadzi do garażu.

GRA HERRIOTA

Herriot ogłasza wprawdzie, że

zrezygnował z kandydatury na prezydenta, ale wtajemniczeni twierdzą, że ta rezygnacja nie jest szczera, a nawet przeciwnie, że jest ona tylko grą polityczną mającą wzmocnić jeszcze bardziej pozycję Herriota jako kandydata na przyszłego prezydenta Francji.

Herriot liczy przede wszystkim na poparcie zwolenników Frontu Ludowego, zwanego we Francji popularnie „Front Popu”. Głównym argumentem, przy pomocy którego Herriot chce sobie zyskać sympatyki jest, że jest on człowiekiem przyszłości. Herriot mówiąc nieoficjalnie o swej kandydaturze na prezydenta, stara się więc pozyskać sobie zarówno senatorów jak i deputowanych. Herriot jest bowiem człowiekiem, którego wysunie przyszłość, a Herriot nie zapomni naturalnie wtedy o tych, którzy na niego głosowali. Za Herriota są poza tym wszyscy komuniści, sympatyzujący z Moskwą.

SPRAWIEDLIWOŚĆ NIEZŁOMNA

Wśród kandydatów na prezydenta wymienia się też niejaki Jeanneney. Osobistość ta wysunęła się na czoło życia politycznego Francji w roku ubiegłym, w okresie „monachijskim”. Jeanneney był jednym z niewielu, którzy

chcieli, by Francja za wszelką cenę dotrzymała swych zobowiązań wobec Czechosłowacji, nawet gdyby to miało wywołać wojnę. Jeanneney w ten sposób jest niejako symbolem sprawiedliwości nielekającej się niczego i zawsze gotowej do walki w obronie prawa.

Taka opinia może uzyskać wielu zwolenników zarówno w kołach prawicowych, jak i umiarkowanych, lewicowych.

OBRONA PLACÓWKI

Nie można pominąć i osoby dotychczasowego prezydenta Francji Lebrun. Agitację za nim robią jego najbliżsi znajomi i krewni, a poza tym wszyscy ci, którzy dołąd mieszkać w złoconych salach pałacu przy Polach Elizejskich i którzy niechętnie myślą o ich opuszczeniu. Podobno nawet w parlamencie grupa deputowanych chce zawiązać „konfederację imienia Lebrun”, dla wybrania go na prezydenta.

Ale z drugiej strony Lebrun ma również swych przeciwników, ze względu na brak energii.

OUTSIDERY

Wśród „outsiderów” wysuwa się osoba Quinquès, który wskrzesiłby tradycję prezydentów „wiejskich”, t. zn. zajmujących się przede wszystkim zagadnieniami rolnictwa. Umiarkowany, radykal, niema wrogów, ale też i niema wielu przyjaciół.

Niesposób pominąć i Fernanda Bouisson, który już kiedyś kandydował na prezydenta, poza tym przez wiele lat stał on na czele Izby Deputowanych. Za nim wypowiedziałby się bezwzględnie Laval. Bouisson posiada wielu przyjaciół osobistych w różnych grupach politycznych.

Mówi się również o François Pietri, kombatanie, który już wiele razy był ministrem. On to przyczynił się do odrodzenia francuskiej marynarki wojennej.

Krają wreszcie pogłoski o Leonie Bérard, człowieku dużej kultury, humaniście.

Czy będzie kandydował na prezydenta, marsz. Pétain, obecny ambasador Francji w Hiszpanii narodowej? — oto pytanie, na które wielu usiłuje znaleźć odpowiedź. Jest to kandydatura dużej miary.

Jak stać widać, kandydatur na prezydenta Francji jest bardzo wiele. Która z nich zwycięży?

Mowa min. Becka

Przemówienie min. Becka na posiedzeniu komisji spraw zagranicznych Senatu nie miało charakteru ekspozycji obejmującego całość spraw polityki zagranicznej, miało ono charakter wyjaśnienia udzielonego senatorom na zadane przez nich pytania.

W swym przemówieniu min. Beck stosunkowo mało poświęcił uwagi sprawie naszego stosunku z zachodnim sąsiadem. Sprawa ta budzi może mniej sporów i różnic w społeczeństwie polskim niż to się pozornie wydaje.

Społeczeństwo polskie odrzuca podstępny żydowski zmierzające do wywołania

konfliktu polsko - niemieckiego, równie niepożądanego dla stron obu. Społeczeństwo polskie uważa, że jedynie mocna postawa Polski we wszelkich sprawach dotyczących naszego honoru lub naszych interesów może zapewnić nam poprawne stosunki z naszym zachodnim sąsiadem. Różnice w tym zakresie dotyczą raczej metod niż celów.

Min. Beck w swym przemówieniu poświęcił dużo miejsca zagadnieniom basenu nadunajskiego i w tym zakresie przemówienie jego wywołuje dużo wątpliwości.

W dalszym bowiem ciągu min. Beck traktuje z najwyż-

szą życzliwością tezy węgierskie w sprawie Rusi Przykarpackiej, które nie zdają egzaminu życiowego.

Z drugiej strony aczkolwiek w stosunku do Czechosłowacji ton min. Becka uległ znaczącej zmianie — przyczyną tej przemiany min. Beck szeroko wyjaśnia — to jednak ten nowy ton jest jeszcze pełen zastrzeżeń. W każdym razie odbiega bardzo wyraźnie od serdecznego tonu słowanego do Węgier.

Z ostatniego przemówienia wynika, że nasze M. S. Z. wciąż szuka drogi do Pragi przez Budapeszt zamiast od

wrotnie szukać drogi do Budapesztu przez Pragę. W tym zakresie polityka min. Becka sprzecznym jest z tradycjami polityki jagiellońskiej, która w dzisiejszych czasach często jest argumentem mającym uzasadnić słuszność wytycznych w polityce zagranicznej.

Odbijające się dzisiaj w Czechach przemiany pozwalają wierzyć w możliwość nawiązania przyjaznych stosunków z odrodzonym państwem czechosłowackim. Koniecznym jednak tego warunkiem jest zdecydowana wola ze strony Polski.

Jan Korolec

JUTRO
„CHÓRPIÓR”
SIM

Żydzi

udekorowali Roosevelta medalem zasługi

WASZYNGTON, 13. 3. W tych dniach żydzi nadali prezydentowi Stanów Zjednoczonych, Rooseveltowi, jedno z swych największych odznaczeń, medal „American Hebrew Medal 1938” za zasługi, jakie położył, propagując zbliżenie między chrześcijanami a żydami.

Chmurno

Przewidywany przebieg pogody w dniu 14 b. m.: chmurno i miejscami opady. Ciepło. W nocy większe przymrozki, tylko na wschodzie i w górach, wiatry zachodnie, umiarkowane, na wybrzeżu dość silne.